

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. junij 2014

OBVESTILO

V zadnji dekadi junija vremenske razmere s pogostimi in obilnimi padavinami niso bile ugodne za pšenične posevke. Ti so že v voščeni zrelosti oziroma so že vstopili v sklepno obdobje dozorevanja. Dobra stran nestabilnega vremena pa je bila, da so se kmetijska tla spet založila z vodo, razmere za rast kmetijskih rastlin, predvsem koruze, buč ter zelenjadnic, pa so se izboljšale. Izjeme so bili le dnevi ob prehodu hladne fronte, ko se je za ta čas preveč ohladilo.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Zadnjo junijsko dekada so zaznamovala neurja, ki so širom po Sloveniji zopet povzročala škodo. O toči so poročali iz mariborskega območja, ob koncu dekade pa je jugozahodni oziroma južni veter na morju, ob prehodu nove vremenske fronte, povzročal tudi vetrolome. Padavin je bilo nadpovprečno veliko povsod po državi. Do 70 % je količina padavin preseгла običajne vrednosti na severozahodu in severovzhodu države, delež pa se je povečeval proti notranjosti, največji je bil na območju od Kamiško-Savinjskih Alp do Ljubljane, kjer so vrednosti presegle povprečje tudi za več kot trikrat. Količina padavin na Obali in v Prekmurju je bila okrog 60 mm in se je povečevala proti severozahodu, kjer so jih namerili tudi nad 130 mm, v visokogorju še več.

Temperature zraka so se v najtoplejših dneh povzpele tudi malce nad 29 °C. Povprečne dekadne temperature zraka so bile povsod nadpovprečne, večinoma do 1 °C, na Dolenjskem malce nad 1 °C.

Sonce je v večjem delu nižinskega sveta sijalo do 80 ur, na južnem robu države tudi več. Najmanj ga je bilo na severozahodu. V osrednji Sloveniji, večjem delu Štajerske in v Prekmurju je bilo trajanje sončnega obsevanja rahlo nadpovprečno.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

V zadnji junijski dekadi je v nižinskem svetu izhlapelo okrog 40 mm vode, na Obali 48 mm. Večinoma so se vrednosti v najtoplejših dneh povzpele nad 5 mm, v Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti in Portorožu tudi do 6,1 mm.

STANJE RASTLIN

Obilne padavine v zadnji dekadi junija, niso veliko doprinesle zorečemu žitu. Omočenost klasov je bila pogosta, zato se lahko pojavijo bolezni klasa. V severovzhodni Sloveniji je ozimna pšenica v voščeni zrelosti in prehaja v sklepno obdobje dozorevanja. V teh obdobjih pa so zaželjene visoke temperature zraka in suh zrak. Oljna ogrščica in ozimni ječmen sta že požeta, pridelek je dober razen na rastiščih, kjer so posevke med rastjo prizadeli vodni stres v zgodnje spomladanskih mesecih in zbita, neprezračena ter slabo propustna tla.

Pri koruzi in bučah je še vedno opaziti neenakomeren rastni sklop, deloma tudi zaradi talnih škodljivcev. Kmetijska svetovalna služba ocenjuje, da je rastni sklop razredčen vsaj do ene tretjine. Buče je bilo potrebno večkrat dosejati, k slabemu vzniku in razrasti pa so poleg škodljivcev prispevale tudi občasno prenizke temperature zraka in tal zlasti v drugi polovici maja. Tudi v posameznih dneh zadnje dekade junija so bile temperature zraka za to toploljubno rastlino prenizke. Posevki koruze so v fazi intenzivne rasti, večinoma so razvili 10 in več listov. Na vzhodu in severovzhodu države je bila koruza po skoraj enomesečnem vodnem stresnem obdobju v zgodnji rasti, ob koncu junija spet dobro preskrbljena z vodo. Podobno tudi drugi posevki. Namakanja so bila potrebna le v prvih dneh dekade.

Obdelovalni sloj tal je tudi drugod po državi spet dobro preskrbljen z vodo. Nekoliko slabše je ponekod v globljih plasteh. Na celjskem, Dravsko-ptsjskem polju in drugod v severovzhodni Sloveniji v globljem sloju tal (>30 cm) se talni vodni rezervoar kljub obilnim padavinam še ni optimalno napolnil z vodo.

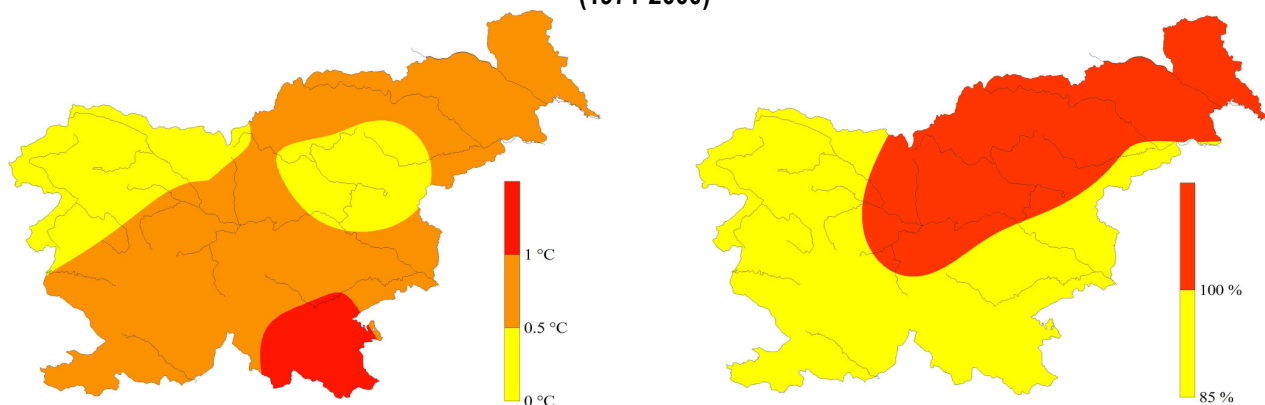
V vseh vinorodnih deželah zgodnje sorte vinske trte že zapirajo grozde, nestabilne vremenske razmere pa so bile ugodne za pojav in širjenje peronospor in oidija. Prav tako so bile razmere z nekoliko nižjimi temperaturami in pogosto omočenostjo listov izjemno nevarne za hitro širjenje fitofore na kromnirju.

VODNA BILANCA

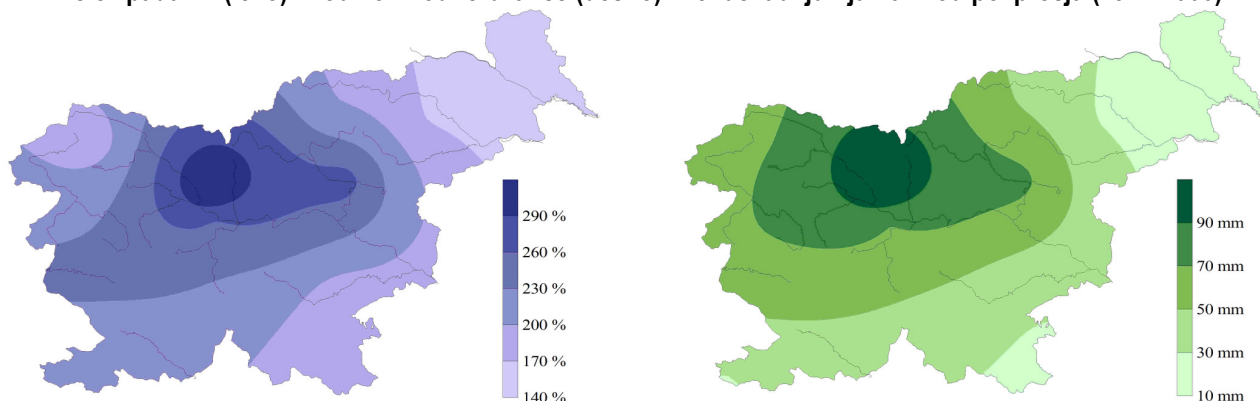
Dekadna vodna bilanca je bila po številnih nevihtnih dneh povsod po državi pozitivna. Na Obali je sicer dež komaj presegl vrednosti izhlapevanja. Na južnem robu države in na severovzhodu, je bila dekadna vodna bilanca do 30 mm in se je proti severozahodu povečevala, na Gorenjskem je bila višja od 120 mm. Vrednosti so bile krepko nadpovprečne, največja odstopanja so bila zabeležena v osrednjem delu države in so se povečevala proti severu. Vegetacijska vodna bilanca se je povsod popravila, vodni primanjkljaj pa ostaja na mariborskem, 20 mm, na Obali, okrog 94 mm in v Prekmurju, 124 mm.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 3. dekadi junija 2014 od povprečja (1971-2000)

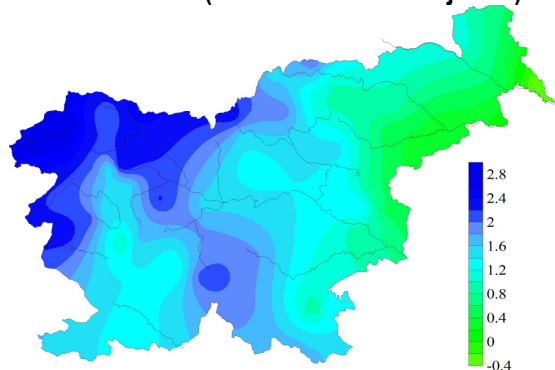
Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 3. dekadi junija 2014 od povprečja (1971-2000)

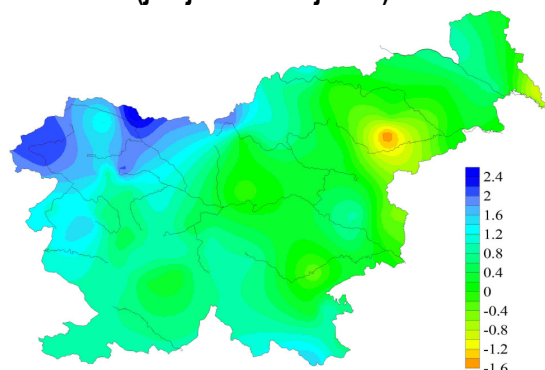
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI za dolgo časovno obdobje, 6- in 12-mesecev, prikazujeta mokro oziroma normalno situacijo. Bolj mokro kot običajno v pretekli polovici leta je bilo predvsem v zahodnem delu države, od kočevskega čez Škofjeloško in Polhograjsko hribovje do Koroške in visokogorskega sveta, po Soški dolini ter do Vipavske doline. Letni SPI pa je nekoliko bolj suh, vendar še vedno večinoma v normalnih mejah. Mokro situacijo zaznava pravzaprav le na severozahodu države, sušno območje pa na ptujskem.

SPI6 (december 2013 – maj 2014)

SPI12 (junij 2013 – maj 2014)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %